

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izjava vsako sredo.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba.
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Imozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
prej do pondeljka popoldne za pribitkov
v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workers' Publishing Co., Inc.

Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

Telephone: Rockwell 2864.

Revolucionarnost v praksi

Cemu v sovjetski Uniji ni bilo niti ene demonstracije, niti enega protesta in niti enega shoda proti Hitlerjevemu terorju v Nemčiji, ki divja nad komunisti prav tako kakor nad socialisti?

Kako to, da so ruski delavci na svojih shodih v tovarnah in z demonstracijami v mestih protestirali proti obsodbi Sacca in Vanzettija, in za osvoboditev Mooneya ter otoženih zamorcev v Alabami, medtem ko ne store nicesar za osvoboditev preganjanih sodrugov v Hitlerjevem "tretjem rajhu"?

Demonstracije pred Hitlerjevimi nemškimi konzuni in Hitlerjevimi poslanikom v Rusiji niso dovoljene! To je dobro poudariti radi tega, ker komunistični tisk v Zed. državah venomer ponavlja laž, da je milwauski župan socialist Hoan poslal policijo proti demonstrantom, ki so se zbrali pred hotelom, da protestirajo zoper poslanika nemške fašistične vlade, ki je prišel v Milwaukee ne neuraden obisk. Pojasnjeno je bilo že netotokrat, da je vodilna kontrola in oblast nad policijo v Milwaukeeju župana odvzetata. Ima jo večina mestnega odbora, ki je proti-socialistična. Socialistični mestni pravniki arietiranacev ni hotel prosekutirati, dasi je sodnik to od njega zahteval. Župan Hoan ni poslal policije proti demonstrantom in ni naročil aretacij.

Cemu so si komunisti izbrali za svojo tarčo ravnino Milwaukee? Zato, ker hočejo na vsak način "diskreditirati" socialistične uradnike in jim nagajati s svojimi pustolovščinami pri njihovem težavnem delu. Zanimivo je tudi, da zahtevajo komunisti v kapitalističnem Milwaukeeju pravice, kakršne se komunisti v Rusiji odreka. Ko je bil po vojni umorjen v Rusiji postnik kajzerjeve vlade, je sovjetski režim dal krvice usmrtili — ne iz ljubezni do kajzera, ampak v interesu miru in svoje države.

Sedanja taktika komunistov v Rusiji, ki na zunaj ne kaže Hitlerju prav nikake sovražnosti, je politika, ki se ravna po okoliščinah. Komunisti sami jo označujejo za oportunitizem, namreč kadar se je poslužuje kdo drugi, in ne oni. Sovjetska vlada ni zaveznicna Hitlerja in ne zaveznicna Mussolinija. Kljub temu je bilo in je še v takozvanih demokratičnih deželah veliko več resničnega boja zoper italijanski in nemški fašizem, kot pa ga je v prvi proletarski državi! Vzrok je, da si sovjetska Rusija zaradi gospodarskih vzrokov ne more privoščiti zunanje politike, ki bi bila omenjena fašističnima državama neprijateljska.

Zato je "revolucionarnost" neodgovornih pustolovcev povsem drugačna, kot pa revolucionarnost odgovornih komunistov v sovjetski Uniji. Režim v Moskvi in Hitler v imenu Nemčije sta obnovila nenapadalno pogodbo, ki je bila prvočno sklenjena l. 1926 v Berlinu. S socialistično internacionalno pa komunisti v Moskvi nočijo sporazuma, ki bi med drugim vključeval tudi "nenapadalno pogodbo".

"Sovjetsko časopisje ni objavilo niti enega protestnega članka proti persekuriranju komunistov v Nemčiji", piše Louis Fisher v reviji Nation, in dodaja, da je Izvestja v Moskvi ponatisnila nekaj protestov iz francoskih buržavzavnih listov — in to je bilo vse. Fisher je iskren prijatelj sovjetske Unije, točno, da si Rusija zaradi ekonomik in političnih vzrokov ne more privoščiti razprtja z Nemčijo. Glavni namen sovjetske Rusije danes je — ne borba proti fašizmu ali kapitalizmu — nego gospodarska utrditev in industrializacija vsega prostranega ozemlja pod vladom sovjetrov. To je praktično revolucionarstvo, ki za preganjane komuniste v Nemčiji in drugod v Evropi ni prav nič vzpopodbudno. Ako bi Bila v Moskvi na mestu komunistične socialistične vlade, bi jo komunisti po vsem svetu psovali zaradi njenega oportunitizma, kajti komunisti verujejo v dvojno mero. Kar sebi dovolijo, ali opreste, drugim odrekajo.

Vendar pa tudi vsi komunisti niso zadovoljni s politiko v Moskvi. Oni v Nemčiji, ki so pričakovali, da se bo zavzela zanje, so razčarani. In trockijevci so dobili za svoj boj proti Stalinu novega kuriva. Kljub vsemu pa bo Moskva nadaljevala svoje praktično revolucionarstvo, neglede na kritike. Briga se v prvi vrsti za interese Rusije. Vse drugo mora služiti temu namenu.

Arestanti se dali na razpolago znanosti

Na sliki so jetniki iz državne kaznilnice v Parchmanu, Mississippi, ki so se dali na razpolago medicinski vedi v raziskovanju takozvane spalne bolezni. Zdravniki so spustili našajo bacile spalne bolezni. Preje so isti komari bili spuščeni k opicam, kateri so zdravniki že okužili s to boleznjijo. Ako arrestanti eksperiment srečno prestanejo, bodo svobodni. Riskirajo pa za svojo osvoboditev nanje komarje, o katerih domnevajo, da pre-

zdravje in življenje.

POVEČANJE "PROLETARCA"

Nikomur ni bilo težje ko uredniku, ker ni mogel ustrezati posebno dopisnikom. Znali smo stroške kjer koli je bilo mogoče, zato da bi list lahko še naprej izdajali na 8 straneh, kot je zdaj Proletar, — večji, kot pa je včasih drugih delavskih tednikov.

Naročnina na Proletarca je \$3 na leto, \$1.75 za pol leta in \$1 za tri mesece. Ameriški delavski tedniki so sicer nejši, toda treba pomisliti, da bi pokrivali stroške za tisk. Zagazili smo v občutem delg.

Kriza se je nadaljevala in število naročnikov se je krepljevalo. Ni bilo drugega izhoda: Proletarca smo morali zmanjšati, da ga obvarujemo. Začeli smo s kampanjo za prispevke v tiskovni fond in dobili posojilo na račun stavbinskega fonda JSZ, da smo plačali dolg tiskarni. Dolg moramo poravnati, da stavbinski fond ne bo oškodovan, in v ta namen plačujemo za poravnanje obveznosti vsak mesec določeno vsoto.

Po rešitvi problema, ki ga nam je povzročal dolg, smo se lotili vprašanja povečanja Proletarca. Po raznih posvetovanjih in iskanjih informacij smo končno zaključili, da ga začenemo izdajati na šestih straneh.

Ker prejšnja tiskarna nima stroja za tiskanje lista šestih strani, ga bo v tej obliki tiskala tiskarna Adria.

To je prva številka, ki je tiskana v njeni tiskarni.

S tem povečanjem bo precej več prostora za dopise, vendar pa še ne zadosti za vse gradivo, ki se nudi glasilu JSZ. Poudarjam pa, da je list

na 6 straneh, kot je zdaj Proletar, — večji, kot pa je včasih drugih delavskih tednikov.

Naročnina na Proletarca je \$3 na leto, \$1.75 za pol leta in \$1 za tri mesece. Ameriški delavski tedniki so sicer nejši, toda treba pomisliti, da sega njihova naklada v desetisočico izvodov, pa še izhajajo večinoma iz izgubo, ki jo pomagajo kriti unije, ali pa subvencije iz kakih drugih virov.

Da li nam bo mogoče to povečanje Proletarca tudi ohraniti, odivisi popolnoma od naročnikov, agitatorjev v splošnem in od zastopnikov. Zdaj, ko je list večji, bo tudi agitacija zanj nekoliko lažja.

Klubi, zastopniki in čitalnici se zavzamejo, da dobe novih naročnikov.

Z zbiranjem prispevkov v tiskovni fond Proletarca je treba nadaljevati.

Po rešitvi problema, ki ga nam je povzročal dolg, smo se lotili vprašanja povečanja Proletarca. Po raznih posvetovanjih in iskanjih informacij smo končno zaključili, da ga začenemo izdajati na šestih straneh.

Ker prejšnja tiskarna nima stroja za tiskanje lista šestih strani, ga bo v tej obliki tiskala tiskarna Adria.

To je prva številka, ki je tiskana v njeni tiskarni.

S tem povečanjem bo precej več prostora za dopise, vendar pa še ne zadosti za vse gradivo, ki se nudi glasilu JSZ. Poudarjam pa, da je list

na 6 straneh, kot je zdaj Proletar, — večji, kot pa je včasih drugih delavskih tednikov.

Tako bo mogoče v bodoče dopisnikom ustreznati v večji meri. Ni pa zadost, da bi se dopisniki oglašali le z apeli v listu, pač pa je potrebna agitacija med delavci, kakršna producira naročnike.

Poročajte o svojih uspehih, o svojih aktivnostih, o prireditvah, o agitaciji, shodih, o splošnih razmerah v naselbinah, pisanih člankov pa se izogibajte, kajti to je delo urednika. Le na ta način bomo s skupnimi močmi list napravili čimbolj zanimiv.

Sodruži in naročniki, na prej za večjega Proletarca in za njegovo razširjenje.

Slovencem na "north side"

Chicago, III. — Pred dobrimi sedmimi meseci je bil za slovensko delavstvo na north side ustanovljen socialistični klub, kateri je dobil v JSZ št. 16. Ta klub obdržava svoje seje vsak tretji petek v mesecu ob 8. uri na 2250 Clybourn Ave., kjer je znani lokal srbskega kluba št. 20 JSZ.

Mnogo je še rojakov in rojakinj na north side, ki pravijo, da so socialistični mišljenci. Vse te ponovno vabi, da postanejo člani našega kluba. Ako ne bomo organizirani, ne bo soc. stranke, ne delavskega gibanja. Lepo je, da ste naklonjeni socialistični stranki, ampak to ne zadoštuje. Če bi bili somišljeniki socialistične stranke tudi organizirani, bi veliko šeli.

Od tu sem moral na važno sejko okrajne organizacije S. P. v Greensburgh. Imel sem srečo. Leo Bevc, ki je tudi naročnik, je šel v Pittsburgh, pa sem sel v njem.

V nekaterih krajih, ki sem jih obiskal, rojci že ne obratujejo po par let.

Mnogi delavci so v obupnem položaju. Ljudem je nerazumljivo, čemu kriza tako dolgo traja, in tudi to se jim zdi čudno, da je blaga in vsega drugega v izobilju, njim pa vsega manjka.

Povedal sem vsakemu, koga sem dosegel, da take krijeve razmere ostanejo, dokler se delavci ne organizirajo za socializem. — Anton Zornik.

Predstava v Waukeganu

Ker je sezona priredb v prosti naravi minila, smo v Waukeganu - North Chicago posvetili običajno pozornost tudi dramatični.

Dramski odsek Slov. nar. doma vprizori v nedeljo 26. novembra ob 2. pop. v Slov. nar. domu drama "Prisega o polnoči".

Vloge so v večih rokah. N. pr. branjevo bo predstavljal Mary Hrovatin, brodarja Frank Pezid, Anko Frances Hrovatin, Markota Paul Sifler, Ankino mater Rozi Skala, Albinčka L. Miller itd. Vse te in ostale vloge bodo rešene izborno, kar vam jamčijo igralci in igralke.

Vloge so v večih rokah. N. pr. branjevo bo predstavljal Mary Hrovatin, brodarja Frank Pezid, Anko Frances Hrovatin, Markota Paul Sifler, Ankino mater Rozi Skala, Albinčka L. Miller itd. Vse te in ostale vloge bodo rešene izborno, kar vam jamčijo igralci in igralke.

Razne zadeve. — Sklenjeno, da si nabavimo eno knjižico številki v korist kluba v Moon Runu in tamošnjih društva.

Prihodnja konferenca se bo vrnila v Syganu. Datum določi odbor pozneje.

S. Terčel pravi, da se vrši prihodnje leto X. redni zbor JSZ. Poudarja, da se je treba pripraviti že sedaj, posebno v finančnem oziru, da nam bo mogoče poslati zadostno število delegatov.

Ob zaključku se predsednik zborovanja s. Kvartich zahvaljuje sodrugom v Avelli za vse priznanje in dobro posrežbo.

Konec seje.

Louis Glaser, zapisnikar.

A. Zornikova agitacijska tura

Herminie, Pa. — V treh tednih agitacije sem obiskal naselbine Little Falls, Gowando, Providence in nekaj drugih v New Yorku, dalje Scranton, Forest City, Wilkes Barre, Luzerne, Nanticoke, Johnstown, Krayn, St. Michael, Llyodell in nekatere druge.

Kriza je povsod zelo občutna, vendar pa je brez posebnosti v nekaterih krajih precej večje kot v drugih.

Ko sem bil na antracitu, je bilo med rudarji veliko nesoglasja in tudi stavki so. Za pridobitev rudarjev pod svoje okrilje se bori nova unija, o kateri trdijo, da ima veliko pristašev. Poročali so, da je bilo tod 35,000 premogarjev na stavki. Po mojem mnenju si z bojem unije zoper unijo delavci le škodejo, dasi jim je to težko dopovedati. Agitacija mi je bila otežkočena, ker so se ljudje pač izgovarjali na stavko.

Dobil sem v 3 tednih 47 naročnin Proletarca, 20 za American Guardian, 4 za Neue Volkszeitung, par za Prosveslo in \$12 v tiskovni fond Proletarca.

Govoril sem na štirih shodih, oziroma na petih prireditvah v naselbinah Providence, Forest City, Gowanda, St. Michael in Moxham. V par krajih je bil poset zelo dober.

V Johnstownu so mi med drugim pomagali tri večere Langerholcovi, na uslužbo mi je bil rojak Pajk, in bil sem pri Krasnovih, ki sta mi povedala, da radi svojih tehničnih vzrokov zdaj nista v nobenem klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn, kjer sem prenočeval pri Frank Nagliču. On me je naslednji dan peljal na Llyodell, in od tu pa šušteršči na St. Michael, kjer sem govoril v gledališču klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn, kjer sem prenočeval pri Frank Nagliču. On me je naslednji dan peljal na Llyodell, in od tu pa šušteršči na St. Michael, kjer sem govoril v gledališču klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn, kjer sem prenočeval pri Frank Nagliču. On me je naslednji dan peljal na Llyodell, in od tu pa šušteršči na St. Michael, kjer sem govoril v gledališču klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn, kjer sem prenočeval pri Frank Nagliču. On me je naslednji dan peljal na Llyodell, in od tu pa šušteršči na St. Michael, kjer sem govoril v gledališču klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn, kjer sem prenočeval pri Frank Nagliču. On me je naslednji dan peljal na Llyodell, in od tu pa šušteršči na St. Michael, kjer sem govoril v gledališču klubu soc. stranke. Fr. Podboy, ki je bil poslednje tedne zelo zaposlen v agitaciji za unijo, me je bil peljal v Krayn

P. ZOLA:

RIM

Pošljenil ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje)

Drugi večer je Pierre zopet izražal Benedeti in Dariju svoje občudovanje rimskega vodometov. Rim je ono mesto na svetu, kjer šumi največ vode in na najkrasnejši način iz marmorja in brona — od "Barke" na Piazza di Spagna, od Tritona na Piazza Barberini, od želv na malem trgu, ki je krščen po njih, od treh vodometov na Piazza Navona, kjer se v sredi blišči ogromno Berninijev delo — in zlasti do silne Fontana del Trevi, kazoče tako bahav okus in nadvladane od Neptuna, ki stoji med visokima postavama Zdravja in Plodovitosti.

Družič je prišel zvečer ves srečen domov in je pripovedoval, da si je končno razložil čudni vtisk, ki so ga napravile nanj ulice starega Rima okrog Kapitola in ob Tiberi, povsod, kjer se prileplja staro zidovje ob boke velikih kneževskih palač; prišlo je očodo, ker ni nobenih peščot, pa hodijo pešči brez naglice med vozovi in jim ne prihaja na misel, da bi se držali na strani ob hišah. Bili so stari okraji, kakrsne je ljubil, neskončne, vijugaste ulice, ozki nepravilni trgi, ogromne, četverokotne palače, ki takorek zginjajo v zbiti množini hiš kakor v poplavi. Tudi okraj ob Eskvilinu je tak: povsod s sivim peškom posute stopnice, vsaka obrobljena z belim kamnom, močno vzbočeni klanci, terase, viseče druga nad drugo, semenišča in samostani za zaprtimi okni liki mrtve hiše, velik gol zid, nad katerim se pone krasna palma v brezmadzno nebeško modrino. Drugi večer, ko je raztegnil svoj izprehod še bolj od Kampanje, ob Tiberi navzgor do Ponte Molle, se je vrnil navdušen, ker mu se je razodela klasna umetnost, kakor je še nikoli n' užival. Ob bregu je videl same Passinije — rumena, počasno tekoča reka, breg zarasel z bičevjem, nizke, štreče čeri, katerih kredasta belina se odraža od rdečkastega ozadja ogromne valovite, le od modrih gricov na obzoru omejene planjave, nekoliko okornih dreves, ne vrhu brega razvalina v praznoto zijačega portika, in dolga vrsta belkastih ovac, ki so se prišle napajati, v tem ko se je ovčar z eno ramo naslanjal na hrast pa gledal. Bila je posebno krepka in trda, v enostavno ravno in plano črto stegnjena in z velikimi spomini čudovito oplemenjena lepot; še vedno so korakale rimske legije po tlakovanih cestah skozi golo Kampanjo, in še vedno je vladalo dolgo spanje srednjega veka in je prihajalo antično prebujenje v katoliški veri, ki je drugič napravilo z Rima gospodarja sveta.

Neki dan, ko je bil Pierre obiskal Campo Verano, veliko rimske pokopališče, je našel zvečer ob Darijevi postelji zopet Celijs v Benetini družbi.

"Kaj, gospod abbe, Vam je zabava hoditi k mrljčem?" je vzkliknila mala princezinja.

"Oh, Franzoci, Francozi!" je nadaljeval Dario, katerega je bolela že sama misel na

pokopališče. "S svojo ljubčnijo do žalostnih slik si namenoma kvarijo življeno."

"Človek vendar ne vide resničnosti smrti", je blago odvrnil Pierre. "Najbolje ji je gledati ravno v oči".

"Resničnost, resničnost! Čemu neki, če resničnost ni lepa, je ne gledam. Potrudim se, da ne mislim nanjo."

Knez se je nenadoma razjezik.

Duhovnik je klub temu mirno in ljubezni, kakrsen je bil njegov način, razkladal, kaj ga je tako presenetilo: Snažnost pokopališča, praznična slika, ki mu je dajalo jasno jesensko solnce, izredna krasota marmorja, potratno po grobovih razpostavljeni marmornati kipi, kapele iz marmorja, spomeniki iz marmorja. Gotovo je bil to učinek starodavnega atavizma; ponosni mavzoleji iz Via Appia, bahava krasota, brezmejna ošabnost še v smerti je tukaj vnovič vzklila. Zlasti na vrhu, kjer je imelo rimske plemstvo svojo aristokratično četrtnico, je bil kup pravih hramov, ogromnih podob, iz mnogih oseb sestavljenih skupin; tutapatom izražajo obžalovanja vreden okus, ali izdati so morali za to pač milijone. A vse je bilo čudovito dobro ohranjen, in nedotaknjena belina mramornatih figur med grmovjem in cipresami je bila prav posebno dražestna. Žarko poletno sonce jo je zlatilo, in nikjer ni bilo videti pege na mahu, nikjer ni dež izgledal kamna, kar daje kipom po severnih deželah žalosten izraz.

Benedeta se je našla Darijevega neugodnega razpoloženja, pa je molčala. Končno je prekinila Pierrovo razlaganje in je dejala Celiji:

"Lov je bil torej zelo zanimiv."

Tisti hip, ko je bil duhovnik stopil v sobo, je mala princezinja pripovedovala o lovnu na lisico, kamor jo je bila mati vzela s seboj.

"O, moja draga, nič na svetu ne more biti zanimivejše!... Sestanek je bil določen za poldne, tam doli pri grobu Cecilijs Metele. Tam je bil pod šotorom pripravljen bife. In kakšna množina ljudi — tujska kolonija, mlađa gospoda iz poslanstev, častniki, ne glede na nas; vsi moški so prišli v rdečem fraku, mnogo dam v jahaški opravi. Odhod je bil določen za eno popoldne in ježa je trajala več kakor dve uri in pol, tako da se je dala lisica šele prav daleč ujeti. Jaz nisem mogla z njimi, ali videla sem vendar kako zanimive reči: visok zid, ki ga je moral preskočiti vsa lovška družba, potem jarke, meje, dvji lov za psi... Primerilo se je dvoje nezgod, nič posebnega ne: Neki gospod si je izpamnil roko, drugi si je zlomil nogo."

Dario je poslušal s strastnim zanimanjem, zakaj tak lov na lisico je bil največja zabava Rimljani. Kakšen užitek je bil tak dir po teji rimski, tako plani, pa vendar z zaprakami posuti kampanji, kakšna radost, če se je prišlo zvijačam od psov izvohane lisice v okom, kakšna zanimivost, da je neprenehoma odskakovala, včasi popolnoma izginila, pa se naposled, vsa utrujena in upehana, zgrudila in se moralna delati ujeti. In to je lov brez puške, lov, pri katerem je vsa zabava v tem, da se hiti za repom živali, da se preteče in premaga.

"Oh, takoj neumno je to, če je človek uklenjen v tej sobi," je dejal obupan. "Nazadnje še umrjem od dolgega časa."

(Dalje prihodnjič.)

Članom kluba št. 1

Obvečam vse one, ki so bili navorci pri slikanju kluba, da so slike izgovljene. Cena je 75¢ in \$1.00. Na prihodni seji boste imeli priliku videti sliko in si jo naročiti. Ako je vam nemogoče udeležiti se seje, so slike v uradu Proletarca, kjer lahko naročilo izročite sodr. Pogorelcu.

Nadalje apeliram na vse one, ki še niste poravnali vstopnice od zadnjega strankinega piknika, da to storite!

V soboto zvečer 28. oktobra je zanimiva debata. Debato je aranžiral mladinski odsek kluba št. 1 in mladinski klub v Detroitu. Debata se vrši v Kafkovi dvorani, 26th in Avers Ave. Pričetek ob osmih uri. So drugi, udeležite se te debate. — Peter Bernik, tajnik.

Finančno poročilo tajnika

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, karok tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

CLEVELANDČANI!

Pridite v nedeljo 29. oktobra v S. D. D., Waterloo Rd. na prireditev.

KLUBA ŠT. 49 J.S.Z.

Odrski program in plesna zabava

Nastopijo: Soc. pevski zbor "Zarja", Miss Irena Ogrin, bratje in sestre Marinček, Edward Slepko in Miss Blumej

POSEBNOST: KUPLET

"NATAKAR"

v enem dejanju. Igra: A. Eppich, V. Coff in soproga, H. Prince, F. Slepko in drugi.

VSTOPNINA 40c.

PRICETEK OB POL 8. ZVEČER.

Žrtev sistema

Na sliki je delavec, ki so ga ubili stražniki pred tovarno v Ambridge, Pa., kjer je piketiral. Dvajset drugih piketov je bilo ranjenih, kot smo že poročali v prejšnjih dveh številkah.

Zapisnik vzhodnoohijske konference JSZ

Iz več vzrokov se je vzhodnoohijska konferenca klubov JSZ in Prosvetne matici vrnila v nedeljo 24. sept. 1933 pri s. Zaveršniku v Piney Forku, O., namesto pri Nacetu Zlembbergerju, da ga nadomestuje.

Ker se tajnik Jos. Snov rádi bolezni še vedno ni mogel udeležiti konference, je postal podoblastnik Nacetu Zlembbergerju, da ga nadomesti.

S. Zlembberger otvoril konferenco točno ob 10. dop. Izjavil, da ga veseli, ker je udeležba obilna. Za predsednika se je izvoljen John Rebol.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne 30. aprila 1933 v Bridgeportu sprejet kot čitan. Pismo tajnika Snova med drugim navaja, da mu je žal, ker ne more biti osebno navzoč, in ker ne more delati za pokret.

Zapisnik prejšnje konference z dne

PRVA 30-LETNICA V J.S.Z.

Jubilcna slavnost 30-letnice kluba št. 1, ki se vrši v nedeljo 29. oktobra v dvorani ČSPS (glejte oglas na tej strani) je prva te vrste med Slovenci.

Klub št. 1 je najstarejša izmed vseh slovenskih in drugih jugoslovenskih organizacij v tej džezeli, ki so aktivne v naprednem ali v razredno delavskem smislu. Zato ima ta njen jubilej toliko večji zgodovinski pomen. Med našim delavskim občinstvom v Chicago vlada za klubovo jubilejno prireditve prihodnjo nedeljo veliko zanimanje. Pa tudi v sosednih naselbih. Iz Waukegan-North Chicaga poročajo, da nas posetijo v velikem številu. Iz Detroitja je prišel glas, da bo zastopan na proslavi. Nedvomno pridejo gosti tudi iz nekaterih drugih krajev.

Kdor še nima vstopnice, naj si jo kupi v predprodaji. Cena 40c. Pri blagajni 50c. Po vstopnicah lahko telefonirate v urad Proletarca.

Spored se mora pričeti ob 3. stadi svoje obsežnosti. Govori bodo kratki. Govornik, ki bo na tej slavnosti zastopal soci. stranko, je milwaukeeški župan D. W. Hoan.

Vprizorjeni bosta dve eno-dejanki, čeli boste pevske in muzikalne komade, deklamacije otrok v zboru (v takem

obsegu priči med nami), vičali boste žive slike ita. Citajte spored v celoti v oglašu.

Klub se je potrudil, da bo to res slavnost vredna praznovanja 30-letnega dela. Vsa, kdo, ki se je udeleži, bo z užitkom obilno nagraden.

Po končanem sporedu bo plešna zabava. Igral bo John Kochevar in orkester.

DOPISNIKOM

Vseh poslanih dopisov nismo mogli priobčiti v tej številki. Ostali pridejo na vrsto v prihodnji.

Za Waukegan in No. Chicago, Ill.

Waukegan, Ill. — Tudi prisna vlada veliko zanimanje za 30-letno proslavo kluba št. 1 JSZ, ki se vrši prihodnjo nedeljo. Naši naselbini bosta častno zastopani na tej redki proslavi prve slovenske socialistične organizacije v Ameriki. Do zdaj imamo prijavljenih že nad 20 oseb. Vsi, ki se žele udeležiti prvestole, naj to sporoče sodeluji Zakovsek, ali pa meni. Naš namen je, da odpotujemo skupno.

Anna Mahinch,
Tel. Majestic 2922.

Amerika ni Rusija

Nanticoke, Pa. — Na društvenem in političnem polju ne morem beležiti uspehov za delavce. Tudi naša mala slovenska naselbina se brani uvideti, da je rešitev le v socializmu. Zato klub JSZ tu le životari. Kriv temu stanju je precej ameriški neoficijski komunizem, ki ga je seve takrat največ, ko so glave razpaljene. Mnogokrat sem že zapisal in rekel, da s samim govorjenjem ne bodo napravili revolucije, in da Zed. države niso Rusija, pač pa je možno, da postanejo fašistična država ko Nemčija ali Italija. Te resnice ljudje ne bi smeli prezreti.

Henrik Pečarič.

Dolžnost vseh resnično na prednih društvih je, da pristojijo v Prosvetno matico.

Anna Mahinch,
Tel. Majestic 2922.

Seje odborov JSZ dne 6. oktobra 1933 so se udeležili od eksekutive F. Godina, D. J. Lotrich in F. Zaitz; od nadzornega odseka J. Kopach in B. Novak; od nadzornega odseka slov. sekcijs Alice Artach, Vinko Ločniškar in Angela Zaitz; od prosvetnega odseka A. Garden, I. Molek in J. Rak. Tajnik Chas. Pogorelec.

S. Vider je sporočil, da mu je nemogoče priti na to sejo.

Se ga oprosti. Dalje so zadržani vsled dela Maslach,

Kokotovich in Bojanovich. Od-

soten je J. Oven.

Za predsednika seje je izvoljen A. Garden. Zapisnik prejšnje seje sprejet.

V svojem poročilu je tajnik C. Pogorelec med drugim omenil agitacijsko potovanje A.

Zornika v naselbinah Penne in New Yorka. Govoril je na shodi in sestankih. V Gowandi, N. Y., je bil z njegovim so-delovanjem obnovljen klub št. 14 JSZ. Tajnik kluba je s. Matkovich, ki piše, da bo storil vse v svoji moći, da se klub ne samo obdrži, pač pa da bo tudi napredoval.

V klubu št. 1 je bil reorganiziran angleški odsek z 18 članimi.

Dalje Pogorelec poroča, da

se je udeležil konvencije židovske soc. federacije v imenu JSZ, ki so jo povabili. Delegatov je bilo okrog 80 in dvorana polna poslušalev. Bil je sodružno sprejet.

O resoluciji detroitskih klubov so razpravljali sodeluji na konferenci v zapadni Pensilvaniji in na konferenci v vzhodnem Ohio, ter v klubu št. 49 JSZ. Vsi so proti njeni sugestiji za razpust JSZ.

Priporočal je, da naj da JSZ oglas v programno knjižico kluba št. 1, ki jo izda ob prilikah slavnosti svoje 30-letnice.

Prosvetna matica. — V tej ustanovi poletne mesece ni bilo posebnih aktivnosti, pač pa se prično takoj v jeseni. Clarnarino je poslalo še par organizacij. Zdaj šteje približno 100 podpornih in kulturnih društav, domov in klubov. Igre in vloge so bile od časa prešle seje poslane klubu št. 47 v Springfieldu.

Prosvetna matica. — V tej ustanovi poletne mesece ni bilo posebnih aktivnosti, pač pa se prično takoj v jeseni. Clarnarino je poslalo še par organizacij. Zdaj šteje približno 100 podpornih in kulturnih društav, domov in klubov. Igre in vloge so bile od časa prešle seje poslane klubu št. 47 v Springfieldu.

Zaitz poroča, da je bila re-solucionja detroitskih klubov priobčena. Pogorelec omeni na vprašanje, da ni dobil na pismo kluboma še nikakega odgovora. Godina smatra, da bi bila diskusija pred članstvom v Detroitu koristna, zato predlagata, da naj jih tajnik v to znova urgira. Sprejet. Sklenjeno, da će pristanejo, bo odpodlanec JSZ J. Oven.

John Rak poroča o svojih vložih v Clevelandu. — Konec seje.

Sklenjeno, da naj pozdravi udeležence slavnosti 30-letnice klubu št. 1 Chas. Pogorelec.

Vinko Ločniškar poroča o delu klubu brezposelnih.

Zaitz poroča, da je bila re-solucionja detroitskih klubov priobčena. Pogorelec omeni na vprašanje, da ni dobil na pismo kluboma še nikakega odgovora. Godina smatra, da bi bila diskusija pred članstvom v Detroitu koristna, zato predlagata, da naj jih tajnik v to znova urgira. Sprejet. Sklenjeno, da će pristanejo, bo odpodlanec JSZ J. Oven.

John Rak poroča o svojih vložih v Clevelandu. — Konec seje.

Tu je bil dne 8. oktobra na

*****

JOHN POTROSEK, imigrant . . . . .

BARA, njegova žena . . . . .

RUDI, njun sin . . . . .

THLKA, njuna hči . . . . .

TOM SMOLAR, Tilkin ljubček . . . . .

BRADAVICA, agitator . . . . .

Godi se v sedanjem času v Zedinjenih državah

SPORED:

1. JOSKO OVEN o pomenu prireditve.
2. MOG ORGANIZACIJE. Živa slika. Spremlja s sviranjem Internacionale tamburaški zbor kluba št. 20 JSZ, pod vodstvom Sava Bojanovicha.
3. Govor zastopnika SNPJ — IVAN MOLEK
4. NAS JUBILEJ. Deklamira Angela Zaitz
5. Klub št. 1 po 30. letih. Govori tajnik kluba PETER BERNIK
6. a) Bratje, le k soncu, svobodi! (Ruski napev)
- b) Jurtrana (Miroslav Kunčič)
- c) Dani se (H. Riva)
- Poje mešan pevski zbor SAVA. Zborovodja Jacob Muha
7. Delo kluba št. 1 med mladino. Govori DONALD J. LOTRICH
8. ROBERT ZAKOVSEK iz North Chicaga igra na harmoniku
9. Pozdravni govor v imenu JSZ. — CHAS POGORELEC
10. Endejanka

NOVA IGRA

(New Deal)

Spisal IVAN MOLEK

O S E B E:

Andrew Miško
Anna Miško
Frank Sodnik
Alice Artach
Johnny Kochevar
John Hujan

JOHN POTROSEK, imigrant . . . . .

BARA, njegova žena . . . . .

RUDI, njun sin . . . . .

THLKA, njuna hči . . . . .

TOM SMOLAR, Tilkin ljubček . . . . .

BRADAVICA, agitator . . . . .

Godi se v sedanjem času v Zedinjenih državah

DRUGI DEL

11. FRANK COTMAN Jr. igra na harmoniku
12. Pozdravni govor zastopnika Slavije št. 1 SNPJ. — F. GODINA
13. TULÁCKE ČESKI KVARTET: J. Jaeger, J. May, F. Smrha. Direktor B. Alexa
14. Srbski delavci klubu št. 1 — GEORGE MASLACH
15. Postanek in delo kluba št. 1. — FRANK ZAITZ
16. KLJC MLADIH. Deklamira recitacijski zbor otrok pod vodstvom Katke Zupančič in Louis Beningerja.

TRETJI DEL

17. D. W. HOAN, župan mesta Milwaukee. Govor
- 18.

THE TRIAL

A Play in One Act. Two Scenes

CHARACTER S:

Johnny Kochevar
Oscar Godina
Johnny Rak
Frank Sodnik
Frank Zaitz

JURY

Time: Today; Theme: The Class Struggle.

Scene: A Courtroom.

Director JOHN RAK.

Spored aranžiral in ga vodi dramski odsek klubu št. 1: Frank Zaitz, Louis Beninger in John Rak sodelovanjem zborov, članov in članic ter prijateljev kluba.

Announcer Joško OVEN. Masker Filip Godina.

Pevski zbor Lira pride na slavnost klubu št. 1

Chicago, Ill. — Slovenski mešan pevski zbor Lira, ki je pred leti pel na mnogih prireditvah klubu št. 1, je bil povabljen, da sodeluje tudi na kluboški slavnosti 29. oktobra. Ker so nekateri pevci in pevke začasno odstopni, jim je to nemogoče, tajnjica Lire Miss Evelyn Fabian pa sporoča, da pridejo vsi ostali skupno na prireditve.

Vzrok katastrofe ni še pojasnjen

Pred par tedni se je dogodil požar v Griffith parku blizu Los Angelesa, Calif., v katerem so delali brezposelnici, da si odslužijo podporo. Ogenj se je po suhi travi in dračju tako naglo izril, da mnogim ni bilo mogoče pobegniti. Okrog 30 teh revežev je izgubilo življenje v plamenih. Oblast je takoj uvedla preiskavo, toda prvega vzroka ni dognala, nego je objavljala le domnevne, in pa sumnjenja, da je nekdo požar namenoma povzročil. Na sliki je del kraja, kjer se je nesreča zgodila, in nekaj ogorelih mrtvev. Slika je bila vzeta takoj po požaru.

Iz zapisnika seje eksekutive J. S. Z.

Razno iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Pri klubu št. 11 smo zaposleni z agitacijo za starostno zavarovanje, o katerem bomo imeli volitve 7. novembra. Delavci, glasujte za to predlogo in urgirajte svoje tovariše, da store isto.

Ko bo enkrat sprejeta, ji bo potem tudi odprt pot v izboljševanje. Delavec ne bo ekonomsko svoboden, dokler mu družba ne bo garantirala zaščitnica in na starost pa zadostno pokojnino. Socialisti se bodo po penziji starim delavcem trideset let. Pred leti so smatrali to zahtevno ljudje in posebno še kapitalisti za silovito radikalno. Ampak jo bodo moralno sprejeti. Danes so zanje mnoge podporne organizacije, unije, dobrodelenne družbe itd., ker je zanje breme miloščinskega podprtja postal pretežko. Pokojnina ni miloščina, nego nekaj, do kar je človek po gotovih letih garanja upravljen, kakor so upravičeni do pokojnine ali penzije raznih državnih uradnikov.

Zivahn je pri nas tudi agitacija za izvolitev L. Beznoške, člena kluba št. 11, ki kanalira za mestnega odbornika.

Blizu našega mesta je po dolgem obljubovanju končno vendar začel obravnavati Stanley rov. Svoječasno je bilo v njemu zaposlenih precej naših rojakov. Tudi rov na Barti spet deluje. Oba sta bila dolgo zaprta. Nihče pa ne ve, kako bo z obratom v bodoče. Začno, pa spet tebi nič meni nič prenehajo.

Tu je bil dne 8. oktobra na

obisku s. Jakob Ambrožič, tajnik pennsylvanske Konference JSZ, s svojo soprogo. Njune poseba sem bil jaz jako vesel.

Dne 9. oktobra je bila podpisana za te kraje pogodba med UMW in operatorji.

V kratkem bodo volitve unijskih uradnikov. Takrat je čas, da so ruderji previdni. Kar izvolijo, to imajo — dobro ali slabo.

Dne 28. oktobra priredita društvo št. 13 in 640 SNPJ vinski trgovate. Prebitek je namenjen društveni blagajni, ker sta obe izčrpani. Kar sta imela denarja, je v zmrzneni banki, ki se ne otaja tudi če bi še takoj kuril okrog nje.

Člani in drugi rojaki so vabjeni na njuno prireditve.

V soboto 11. nov. vprizor klub št. 11 igro, potem bo plešna zabava. Igral bo dober orkester. Več pozneje. Opóżarjam občinstvo že sedaj, da pride ob tej priliki praznovat Martinovo.

Kako so ljudje vzlic krizi še vedno kratkovidni! Ko je človek brez dela, se prelevi v komunisti ali v revolucionarja kakre druge sorte, ko pa je spet delo in nekaj denarja, pa hajd nazaj v staro konservativnost in brezbriznost. Sicer tudi vsele besedni revolucionarji, ki so komunisti vselej jeze, nč ne pomenijo. Ampak čas prih

ANTON GARDEN:

Nekaj besed o demokraciji

V sedanji svetovni krizi, ki pretresa civilizacijo do korenin, je umiranje stoletnega klica po svobodi, demokraciji in enakopravnosti najbolj melanholično dejstvo za človeštvo. Melanholično je vsled tega, ker zatoneva v tuljenju siren fašizma, ki prinaša posebno delavskemu razredu novo suženstvo, kakor tudi vsled idejnega in organizacijskega kaosa med tistimi, katerih dedna in zgodovinska naloga je boj za emancipacijo človeštva potom odprave razredne družbe.

Ta naloga seveda spada delavstvu in tistim iz drugih družabnih plasti, ki se bore ob njegovi strani v interesu skupnosti. Radi kaosa v lastnih vrstah pa jih je fašistična reakcija potisnila ne le v defenzivo, ampak jih v nekaterih državah, čiji večje število se bolj in bolj množi, tudi popolnoma strla. V večjem številu evropskih držav je delavsko gibanje strto ali pa impotentno. Sadovci mnogih desetletij dela in žrtev so uničeni, na pozorišcu pa staja nova srednjevješka reakcija, ki se namesto religije odeva v nacionalizem. Ti odmevi segajo iz evropskega torišča tudi v druge dežele.

Konfliktno pojmovanje demokracije

Po fašističnih nazorih je glavni vzrok krize — demokracija. Po komunističnih domnevah pa je demokracija dekla kapitalizma in vsled tega se ji mora delavstvo krankomalo odgovoditi. Breniti jo mora na smetišče, kakor je Mussolini sunil njen "bolno telo" na gnojišče — Hitler ga je pri tem že prekošil. Obema nazoroma aplavdirajo liberalni buržoazni ciniki, katerim je demokracija karikatura.

V sredi med tem dvema eksremoma, med komunizmom in fašizmom, pa so v liberalno demokracijo, slepo zaverovani "evolucionarni" socialisti, ki sicer prsegači v marksizem, pri usmerjanju gibanja in osebnih aktivnosti ter odgovornosti pa se izogibajo njegovim revolucionarnim implikacijam ali pomenom. Po njih

darvinističnih nazorih, ki nima opore v politični in socialni zgodovini, mora iti družbeni razvoj po začrtani poti, stopnjo za stopnjo, in preobrat mora priti "legalno", kadar se večina izreže za socializem. (Mirnega razvoja ne pozna niti biologija, kjer igra zakon prilagoditev potom mutacije glavno vlogo.) To teološko pojmovanje socialnega in gospodarskega razvoja na eni strani, na drugi pa fanatičen boj komunistov proti demokraciji in njeni izključitvi iz nihovega teoretičnega sistema — vse to je odgovorno za impotenco in posebno za skrjanje nemškega delavskega gibanja v kritični dobi ter za razkol med delavstvom.

O vprašanju, kaj je demokracija, na svetu kar mrgoli pojmov. V očeh fašistov je pošast, katero je treba zatreći in pomandriati v blatu. V očeh komunistov je dekla kapitalizma. Liberalnim buržoaznim cinikom je karikatura. Ortonoksnim socialistom je fetiš. Političnim bosom in njih pomagačem pomeni službe pri vladnem koritu; če teh ni mogoče drugače dobiti, pa potom korupcije, prevare in goljufije. Stoprocentnežem pomeni patriotizem, izkorisčevalcem in zavajalcem pot do izkorisčenja.

Na drugi strani je demokratični Abraham Lincoln smatral demokracijo "vlado ljudstva, iz ljudstva in za ljudstvo," kar pa je v razredni družbi nedosegljivo. Vandervelde, belgijski socialistični voditelj, jo je na izrednem kongresu internacionale v Parizu definiral za "samo pridobitev, katere si je izvojival delavski razred v bojih presegajoč eno stoletje."

Marksistično pojmovanje demokracije

V marksističnem pojmovanju ni demokracija nobena karikatura, fetiš ali pa dekla kapitalizma. Je dinamična sila, v pravem pomenu besede anti-teza kapitalizma in bistveni pogoj za napredek človeštva. V političnem smislu pomeni enako in tajno volilno pravico.

(Dalje prihodnjič.)

prilik, da se ne bi mogla brizati za ohranitev in financiranje svojega glasila. Iz teh razlogov smo detroitski resoluciji nasprotni.

John Vitez, tajnik blagajnik Frank Pipan, zapisnikar Frank Kovach, član nadzornega odsuka. **Henrik Pečarič**, organizator.

Iz Akrona, O.

Tukajšnje tovarne kavčuga so odslovile mnogo delavcev. Obratujejo 5 dni v tednu. Proletarci je že mnogokrat zapisali, da Roosevelt nov deal ne bo odpravil te krize in je res ne bo. Le kadar začne delavci rabiti svoj razum in se združijo v organizaciji načel, kot je soc. stranka, bodo lahko našli pot v boljše razmere. Če se bodo zanašali na Mojsese, bodo zmerom v puščavi.

Glede detroitske resolucije je moje mnenje, da je Proletarci ne bi smeli priobčiti, odbor JSZ pa naj bi napravil onim, ki so jo zakrivili, dobro lekajo. Čenju bi se mi pomagali na sprotišču rušiti samemu sebi organizacijo!

Proletarci naj postane bolj energičen in kritičen tudi našram članom, ki v tem kaj zgreši v naših vrstah. Kam pride popustljivost, sta pokazali Italija in Nemčija.

AKO ste prejeli Proletarca, ne da bi si ga sami naročili, je vam bil poslan, ali pa izročen po naročilu nekoga, ki želi, da ga prečitate in ako vam ugaja, da si ga naročite. Prečitate to številko Proletarca pazno, in uvideli boste, da vam vaš prijatelj nudi list, ki je res vreden, da postanete njegov naročnik.

Orodje fašističnih provokatorjev

Na siiki na levi je Holandec Marinus van der Lubbe, ki je na obravnavi pred nemškim vrhovnim sodiščem priznal, da je zanetil požar v državnozborski palači v Berlinu. Poleg njega so bili oboženi sodelovanja pri zločinu trije Bolgari in bivši komunistični državni poslanec Torgler. Lubbe je zločin priznal, toda vse obravnavata je nefaušte že bolj uverila, da se pravi krvici požara v Hitlerjevi vladi, ne pa v ječi. Požar je bil fašistom potem pretvezen za uvedbo terorja in za razpustitev delavskih organizacij. Lubbe, o katerem so poročali, da je bil pred arrestacijo zdrav in energičen, se je na obravnavi obnašal ko da je napol mrtev. Včasi je komaj odgovarjal na vprašanja. Par zunanjih opazovalcev obravnavate je mnenja, da ga v zaporu fašistična oblast pologoma zastruplja. Sodnik je trdil, da je požar zanetil brez sodelovanja. Nedvomno je bil Lubbe le orodje, ki je služil Hitlerjevemu načrtu za vprizitev dramatičnega, senzacionalnega čina, kar naj bi upravilo uvod v fašistično diktaturo.

Tudi se mi čudno zdi, zakaj so tako utihnili mnogi, ki so se včasih oglašali v Proletarju, na pr. Anna Krasna, Mary Fraček, Ivan Jontez, Frank Barbič itd.

Sodruži in sodružice, na plan in v boj. Kajti brez boja ni življena!

Max Slanovec.

Naši denarni zavodi

Zadnje čase je vse pričakovano od predsednika Roosevelta nekakšnega "prononsmenta" glede finančne situacije: ali bo inflacija ali ne? — In še bo — v kakšni formi? To je tudi za delavce važno, posebno za tiste, ki imajo še prihranjen kak dobar. Preudarajo tudi, katere denarne institucije so še varne — če sploh katerje. In kakšen je bil njih položaj med krizo.

O bankah ni potreba govoriti. Veleninčniki kot Insull itd., katerih imena je navadni človek iz samega spoštovanja šepejato izgovarjal, so se med to krizo izkazali kot otroci in pa faloti. Igrali so z milijardami drugih ljudi. Banke, katere so bile sami, same to ne kar bi v resnicu morale biti, so se rušile ko zidovje Jeřiha. Vse tisto papirnato bogastvo zemljiških in drugih bondov, zadolženih itd., je kar čez not izgubilo skoraj vso vrednost. In tako se je zgodilo, da je milijone ljudi izgubilo vse prihranke. Tisto, kar jim je ostalo, je bil samo papir. Izšlo je že celekupe knjig, ki pojasnjujejo, zakaj se je vse to zgodilo. Toimajoč, da ni bilo zadostne kontrole, preveč kreida, preveč bankirjev, kateri niso bili bankirji itd. Ali vse to ne prinesi nazaj izgubljenih milijard ljudskega denarja in ne obriše solz vdomov in sirotom, ki so izgubili poslednji dolar?

Izmed vseh denarnih institucij so najbolj varne, vsa v državi Illinois, stavbinska društva. Prvič, ker jih v veliki večini lastujejo delavci sami, drugič, ker je denar investiran v malih posestvih, katera so se med to krizo izkazala napram posojilom na velike hotele ali apartamente veliko varnejša — in tretič, ker jih protetirajo ugodni državni zakoni napram navalom panjnih vlagateljev. Med to krizo, kolikor je meni znano, ni propadlo niti en hranilno in posojilno stavbinsko društvo v državi Illinois. Res je, da imajo — in da so imela v tej depresiji, katera je še delavce posebno zadebla, tudi stavbinska društva zelo težke čase. Treba je bilo dopovedati vlagateljem, zakaj se ne more vsega denarja naenkrat izplačati. Investiran je v posestva na dolge obroke, vselede prejše je mnogo dolžnikov zaostalo z obrestmi, novih vlagateljev pa vsel brezposelnosti ni itd. To je bilo težko in nevhodno delo. Nekateri so razumeli, drugi niso. Ali izgleda, da je najtežje minilo.

Nadzorni odbor, katerega član sem, je pregledal knjige zadnje leta in dobit vse v redu. Jug. stavbinsko društvo je član Federal Home Loan banke že precej časa. To pomeni, da njegova posojila povprečno niso slaba. Moja sugestija je: Dovolj izkušen smu že imeti v raznih bankah. Če imaš kdo še kakšen dolar za investiranje, naj ga vloži v svoji lastni delavski instituciji. Tudi če ne moreš vložiti takoj polotoči roko na avto vloženi denar, imam vsaj začenjanje, da je varno in obrestosno naložen. Jug. stavbinsko in posojilno društvo, katerega tajnik je John Stebelay, imat na 2552 So. Central Pk. Ave. Odprt je vsak dan. Seja so vsak petek ob 8. zvečer. — Joško Ovenc.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.
MILWAUKEE, WIS.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.

MILWAUKEE, WIS.

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

Tel. 1475

JUGOSLOVANSKA SOCIALISTIČNA ZVEZA PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI

Naslov: JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

Chicago, III.

Anton Zeleznik. Zapisnikar Peter Segulin. Seja prvo nedeljo v mesecu v Slov. del. dvorani na Prince Ave., ob 1:30 popoldne.

St. 49, COLLINWOOD.—Tajnik-blagajnik A. Skapin, 14904 Pepper Ave. Zapisnikar James Kozelj. Organizator Frank Barbic. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. del. domu.

St. 95, PINEY FORK.—Tajnik-blagajnik Nace Zemberger, Box 213. Organizator John Robas. Zapisnikar Nace Zemberger. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v prostorih tajnika.

St. 222, GIRARD.—Tajnik John Kosin, 1006 State St. Blagajnik Andrew Krvina. Organizator Anton Dobrovolski. Zapisnikar John Tanek. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. popoldne v Slov. domu.

PENNSYLVANIA

St. 5, FRANKLIN-CONEAU.—Tajnik-blagajnik Frank Pedboy, Box 61. Park Hill. Zapisnikar Mary Zabreč. Organizator Louis Žičkar. Seja vsako pondeljek v mesecu ob 2. popoldne v prostorih tajnika.

St. 7, SHARON.—Tajnik-blagajnik Joseph Godina, 1037 Baldwin Ave. Zapisnikar Frank Cimperman. Organizator Louis Žičkar. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Slov. izobraževalnem domu na Franklinu.

St. 13, SYGAN.—Tajnik Frank Ursitz, Box 546, Morgan, Pa. Blagajnik Lawrence Kavčič. Zapisnikar Frank Pustovrh. Organizatorji: za Sygan John Wiant, za Cuddy John Jenko. Zboruje tretjo nedeljo v mesecu v dvorani društva St. 6, SNPJ, ob 10. dopoldne.

St. 19, BURGETTSTOWN.—Tajnik Anton Jerman, Box 12.

St. 31, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Augustin, Box 303. Zapisnikar Josephine Jamnik. Organizatorji: Margaret Jamnik in Anton Polšak. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

St. 32, WEST NEWTON.—Tajnik Jos. Jovan, RFD 2, Box 137.

St. 33, NANTICOKE, Pa.—Tajnik-blagajnik John Vitez, 408 Front St. Zapisnikar Fr. Pipan. Organizator Henrik Pečarič. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu pri Fr. Kovachu na Hanover.

St. 34, SCRANTON.—Tajnik-blagajnik John Oglez, 824 Adams Ave., Throon, Pa. Zapisnikar Frank Abel. Organizatorji: Anton Vesel, John Fleis in Ralph Končnik. Seja prvo nedeljo v mesecu pri Fr. Abelju ob 2. popoldne na 211 Wilbur St., Scranton.

St. 69, HERMINIE.—Tajnik-blagajnik Anton Zornik, Box 202. Zapisnikar Frank Primoč. Organizatorji: Frank Gradišek.

St. 118, CANONSBURG.—Tajnik-blagajnik Frank Samsa, Box 684. Organizatorji: J. Terčelj, John Černik Jr. in M. Tekavec. Zapisnikar John Koklich. Seja vsako četrtek v spodnjih prostorih dvorane društva St. 138, SNPJ.

St. 175, MOON RUN.—Tajnik Jock Tomec, RFD 10, Box 191, Crafton, Pa. Zapisnikar Jacob Skerl. Organizator Jacob Ambrožič. Seja tretjo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v dvorani Slov. podp. društva.

St. 225, AVELLA.—Tajnik-blagajnik Frank Cekel, Box 312. Zapisnikar J. Kotelj. Organizator F. Kastner. Seja drugo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne v društveni dvorani.

St. 230, LIBRARY.—Tajnik-blagajnik Felix Jurjevec, Box 136. Zapisnikar Felix Jurjevec. Organizator Frank Burkeč. Seja tretjo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Library izobraževalnem in zabavnem domu.

WISCONSIN

St. 37, MILWAUKEE.—Tajnik-blagajnik Frank Poličnik, 1238 S. 23rd St. Organizatorji: L. Alper, K. Podjarovšek in Joe Vidmar. Zapisnikar Jacob Rožič. Seja vsaki drugi četrtek v mesecu ob 8. uri v S. S. Turn dvorani.

St. 180, WEST ALLIS.—Tajnik-blagajnik Mary Musich, 1917 S. 72nd St. Zapisnikar Frank Matkovich. Organizator Anton Trčar. Seja vsaki tretji torek v mesecu ob pol 8. zvečer v Fr. Kraljevi dvorani.

St. 235, SHEBOYGAN.—Tajnik-blagajnik Frances Skrube, 930 Broadway Ave. Zapisnikar John Spendl. Organizator Franz Nagode. Seja vsaki drugi četrtek v mesecu ob 7:30 zvečer v Fludernikovi dvorani.

CLANI AT LARGE

X. Y. Z. (2) ILLINOIS

Joseph in Molly Jereb, Akron, Ohio. John Petrich, Youngstown, Ohio. George Smrek, West Aliquippa, Pa. Anton Blasich, Fontana, Calif. Fr. in Cecilia Lipar, Seward, N. Y. Mike Krutz, Willard, Wis.

KONFERENCE J. S. Z.

St. 1, ZAPADNA PENNSYLVANIA.—Tajnik Jacob Ambrožič, Box 286, Moon

THIRTIETH ANNIVERSARY OF BRANCH No. 1, J.S.F.

By FRANK ZAITZ

THERE are very few local Socialist organizations in the United States which can boast of their continuous successful functioning thru three decades or more.

Branch No. 1 of the Jugoslav Socialist Federation in Chicago is one of them.

This Local was first organized in 1900. Under its initiative, in that same year, the first Jugoslav Socialist newspaper in this country was established. It was published under the name "Zora" (the Dawn). But the handicaps at that time were unsurmountable and the young branch went under. Its paper followed it after ten weeks of existence.

In the following years the few individual comrades who did not lose all hopes in organizing the Jugoslav Socialists worked quietly for the renewal of the branch on a more sound bases. In July, 1903, they succeeded.

Among our nationals of those days the clerical reaction was all powerful. The two then existing fraternal benefit societies and a great majority of other institutions were in their hands. The pious workers who migrated mostly from agricultural regions of their old country were taught, in the churches and by newspapers, to hate the Socialist and Labor movement.

The task of this young group of socialist pioneers was not easy, but they were determined not to give in. They were ridiculed and laughed at, attacked from all directions, all to no avail.

The only Jugoslav (Slovene) paper in those days, which was willing to publish Socialist articles and reports was a weekly *Glas Svobode* (Voice of Liberty). It was not a Socialist publication, but a so-called organ of the Free-thinkers. Altho it was fighting the clerical influences it soon came into disagreements with the real Socialists, because the owners of *Glas Svobode* were primarily business people and could not adapt themselves to the Socialist ideology. They understood and interpreted Socialism as a means, in the sense of the European liberals, with which to fight the church. But the majority of the branch members who got their training and education among the Socialists in Germany's and Austria's industrial and mining regions knew the real purposes of the Socialist movement, i. e., to battle for the right of the workers on the industrial and political fields, and for a new commonwealth, — a classless society.

So they parted, but not without a protracted struggle for control. Both sides requested the Socialist Party of Cook County to decide in the strife and on the question whether *Glas Svobode* should remain on the index of the recognized socialist publications. It was struck off.

The branch then established its own paper, *Proletarec*, which is now in its 28th year and property of the Federation.

"Our main duty is to work as organizers and educators among Jugoslav workers," was the motto of the branch. It was always loyal to this task.

Branch No. 1 is not "just another branch". It was a torch bearer, always on the years of active life!

front! A very active, virile part of the Labor and Socialist movement in this City and among the Jugoslavs all over the country. It helped to sustain *Proletarec* financially to the best of its ability. The paper was again in great danger thru the present economic panic. Branch No. 1 did everything in its power to cover with the help of other branches the debt of the publication which amounted to a few thousand dollars.

No other branch of the Federation has such an array of membership. The ranks of Branch No. 1 consisted from the beginning of the industrial workers, (which are a great majority), tradesmen, white collar workers, labor journalists, a few small business men and professionals. The membership is grouped about the same to-day.

When in 1910 the Jugoslav Socialist Federation was established, as it is now constituted, Branch No. 1 was one of its leading units thru all the Federation's history. To-day it is the most vital part of the Federation and its work.

After the World War Branch No. 1 had been and numerically still is the largest branch of the Socialist Party in Cook County. That, of course, was not to our wishes because the strength was not at all proportional. The Branch did not aim to become the main organization prop of the Socialist movement in this city of gangsterism and corruption. The Party in Chicago finally emerged from a spell of weakness and the Socialist movement turned upward. This gave our comrades a sigh of relief. They did not want to have the honor to be the largest Socialist unit in the town of three million! They reasonably expected "American workers" to show something in the line of a growing organization.

Such is the spirit of Branch No. 1, J. S. F., on its 30th Anniversary, young, full of vigor and hope, just as in its inception thirty years ago!

FAST MOVING

"Doesn't that mule ever kick you?"

"No, sah, he ain't yet, but he frequently kicks de place where Ah recently was."

IVAN, THE NOT SO TERRIBLE—1933

A Simple Problem

Again I say, there is only one solution for the present economic and social injustice and that is, the wiping out of the profit system. The president and those who are today attempting to relieve the situation, to save the country, are going to find no solution for the problem other than a system of production for use and not for profit. They are going to have to insist that every American citizen render service to his fellow-man from this time on and without the expectation of receiving a profit from the other man's labor.

What a simple problem we would have to solve if the people of the country only knew that the above statement is true and would insist that it be carried out! — George T. Pickett.

HOAN TO SPEAK SUNDAY AT PROGRAM OF BRANCH NO. 1 — DEBATE SATURDAY

This week-end, Saturday October 28th and Sunday the 29th, branch No. 1 JSF in Chicago will sponsor two interesting affairs for its members and friends.

First will be the debate between the Chicago and Detroit youth groups held at Kafka's Hall (upstairs),

3846 W. 26th St., on Saturday, October 28th, beginning at 8 P. M. The subject is "Resolved that Socialists should help form a New Labor Party". Chicago will present the negative and Detroit the affirmative argument on this question. This time, the young Detroit comrades are determined to repay us for the defeat our boys handed them on a similar occasion in their city about a year ago. Good points will be brought out by both teams which will be of interest to all that will be present, therefore, we urge all comrades to invite their friends and enjoy the evening with our visiting comrades and those of Chicago. The admission is free. After the debate a social will take place with music for dancing.

The next day, Sunday, October 29, will be the 30th Anniversary celebration of branch No. 1 JSF at the CPS Hall, 1126 W. 18th St. From what we have learned so far, there will be a number of out-of-town visitors attending this affair. From Detroit, a number of our comrades and friends expect to be here for the debate and also for the program. A delegation from North Chicago and Waukegan and another group from Auburn have promised to be with us on this occasion. We also hope to have with us comrades and friends from La Salle, Sheboygan, Milwaukee and other nearby cities.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M. with a Pantomime portraying "Organization" and coupled with the International played by a string orchestra composed of members of branch 20. The principal speaker

will be the Socialist Party representative, Mayor D. W. Hoan from Milwaukee. Comrade Molek will give a short talk in behalf of the SNPJ and Charles Pogorelec will represent the JSF.

The New Deal, a one act play by Ivan Molek, will be staged, describing the firm conviction of a staunch Socialist who is a member of the party for over 30 years. In English, The Trial, another one act play will be presented. It gives a picture of a court procedure in which a worker is defending the right to organize and the recognition of a union. The musical numbers will be supplied by Robert Zakovsek from North Chicago and Frank Cotman Jr. of Chicago. Both play piano accordions and promise us some good entertainment. Sava singers are scheduled with a few numbers and our North Side comrades of branch No. 20 will participate with their string orchestra.

Another interesting feature of the program will be the mass recitation by juvenile members of the Pioneer Lodge Slovene school. There will be other recitations and numbers on the program which make it well worth the admission price of 40¢ if the ticket is purchased in advance. The admission at the door will be 50¢. Tickets can be purchased from all members of the branch, at the office of *Proletarec* and from Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. In the evening a dance will take place with Johnny Kochevar's orchestra playing.

Comrades, let's celebrate this 30th Anniversary together with our friends and sympathizers at CPS Hall Sunday. Thirty years of active work in the Socialist movement is quite an achievement, so let's be there and stand ready to carry on more forcefully the work that has been done in the past. — John Rak.

The program will begin at 3 P. M